

CENTRUM MEDYCZNE KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji

w dziedzinie

CHIRURGII PLASTYCZNEJ

dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty
w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej

AKTUALIZACJA 2018

Z upoważnienia Ministra Zdrowia
DYREKTOR
Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Jakub Berezowski

13 LIS. 2018

*zgodnie z załącznikiem nr 6, pkt I „Wykaz specjalizacji lekarskich”, lp. 11, do rozporządzenia
Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy
i lekarzy dentyistów (Dz. U. poz. 26)*

Program specjalizacji opracował zespół ekspertów w składzie:

1. Prof. dr hab. Jerzy Strużyna – konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii plastycznej;
2. Prof. dr hab. Piotr Wójcicki – przedstawiciel konsultanta krajowego;
3. Dr Andrzej Krajewski – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej;
4. Lek. Jan Stępniewski – przedstawiciel Naczelnej Rady Lekarskiej;
5. Prof. dr hab. Bartłomiej Noszczyk – przedstawiciel Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego.

I. CELE SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

1. Cele ogólne

Celem szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej jest wykształcenie samodzielnego chirurga plastyka posiadającego nowoczesną wiedzę i umiejętności praktyczne pozwalające na rozpoznanie i skuteczne leczenie ostrych i przewlekłych stanów chorobowych wrodzonych i nabytych, związanych ze zniekształceniami i ubytkami funkcji, powstałych w wyniku urazu, choroby przewlekłej, procesów degeneracyjnych i starzenia się pacjentów.

Oczekuje się, że w dążeniu do tego celu lekarz w trakcie szkolenia specjalizacyjnego opanuje pełen zakres wymaganej współczesnej wiedzy, nakreślonej przez niniejszy program, nabędzie niezbędnej biegłości w wykonywaniu zabiegów chirurgicznych i stosowaniu procedur medycznych oraz zdobędzie wystarczające doświadczenie praktyczne (zawodowe).

2. Uzyskane kompetencje społeczne

Celem szkolenia specjalizacyjnego w zakresie modułu specjalistycznego jest uzyskanie, zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną, szczególnych kwalifikacji w dziedzinie chirurgii plastycznej - w następującym zakresie:

- 1) Ogólne zasady i procedury:
  - a) historia chirurgii plastycznej;
  - b) nauki podstawowe związane z chirurgią plastyczną;
  - c) podstawowe zasady:
    - ATLS – zabiegi ratujące życie po urazach,
    - oparzenia,
    - postępowanie w urazach,
    - leczenie onkologiczne,
    - wady wrodzone,
    - rany;
  - d) gojenie ran:
    - zaopatrzenie ran,
    - debridement – oczyszczanie ran,
    - powikłania (krwiak, surowiczak, zakażenie),
    - postępowanie w martwicy powięzi,
    - rany przewlekłe, włączając odleżyny;
  - e) przeszczepy tkanek;
  - f) obszary ukrwienia ciała;
  - g) zasady chirurgii płatów;
  - h) mikrochirurgia:
    - wolne płaty,
    - replantacja i rewaskularyzacja,
    - chirurgia nerwów obwodowych;

- i) leczenie oparzeń:
  - oparzenia termiczne, chemiczne, elektryczne i popromienne,
  - resuscytacja w oparzeniach,
  - chirurgia w oparzeniach.
- 2) Głowa i szyja:
  - a) wrodzone:
    - rozszczep wargi/podniebienia,
    - uszy odstające,
    - mikrocja,
    - zespoły twarzowo-czaszkowe,
    - inne;
  - b) pourazowe/nabyte:
    - zmiany pourazowe tkanek miękkich:
      - amputacje (uszy, nos, powieki, wargi, brwi, skalp),
      - uszkodzenia nerwów/ubytki,
      - złożone ubytki tkanek (uszy, nos, powieki, wargi, brwi),
      - ubytki skalpu,
    - urazy kości:
      - złamania kości twarzy,
      - złamania kości nosa,
    - inne:
      - porażenie twarzy.
- 3) Klatka piersiowa i piersi:
  - a) wrodzone:
    - asymetria piersi, włączając zespół Polanda,
    - piersi guzowate,
    - klatka piersiowa szewska/kurza (pectus excavatum/carinatum);
  - b) pourazowe/nabyte;
  - c) nowotwory:
    - chirurgiczne leczenie raka piersi,
    - rekonstrukcja piersi,
    - procedury związane z węzłem wartowniczym, wycięcie węzłów pachowych,
    - guzy tkanek miękkich,
    - rekonstrukcja ściany klatki piersiowej;
  - d) inne:
    - przerost gruczołów piersiowych,
    - ginekomastia.
- 4) Tułów i brzuch, zewnętrzne narządy płciowe:
  - a) wrodzone:
    - spodziectwo i wierzchniactwo,
    - anomalie zewnętrznych narządów płciowych u kobiet,
    - spina bifida (rozszczip kręgosłupa),
    - inne;
  - b) pourazowe/nabyte:
    - ściana brzucha,
    - okolice lędźwi, krzyżowe i pośladki,
    - zewnętrzne narządy płciowe;
  - c) nowotwory:
    - nowotwory sromu i pochwy,
    - nowotwory prącia,

- guz tkanek miękkich,
- d) inne, np.:
  - zmiana płci,
  - choroba Peyrona.
- 5) Kończyna górna:
  - a) wrodzone, np. syndaktylia, polidaktylia;
  - b) pourazowe, nabyte:
    - ścięgna,
    - kości,
    - stawy i więzadła,
    - tkanki miękkie,
    - nerwy obwodowe wraz ze spletem ramiennym,
    - transfer czynnościowy mięśni i ścięgien,
    - amputacje i replantacje,
    - rekonstrukcja kciuka i palców,
    - zespoły nadciśnienia w przestrzeniach powięziowych,
    - choroba zwyrodnieniowa stawów i zapalenie stawów,
    - niestabilność nadgarstka,
    - obrzęk limfatyczny;
  - c) nowotwory:
    - kości,
    - tkanki miękkie;
  - d) inne, np.:
    - przykurcz Dupuytrena.
- 6) Kończyna dolna:
  - a) wrodzone, np.:
    - syndaktylia,
    - zmiany zaciskające pierścieni włóknistych;
  - b) pourazowe/nabyte:
    - tkanki miękkie,
    - rekonstrukcja kości,
    - nerwy,
    - obrzęk limfatyczny;
  - c) nowotwory:
    - kości,
    - tkanki miękkie.
- 7) Skóra i jej przydatki:
  - a) wrodzone:
    - zmiany wrodzone:
      - malformacje naczyniowe,
      - naczyniaki,
      - naczyniaki limfatyczne,
    - zmiany zaciskające pierścieni włóknistych;
  - b) pourazowe/nabyte:
    - rany ostre i przewlekłe,
    - korekcja blizn;
  - c) nowotwory:
    - guzy skóry,
    - rak podstawnokomórkowy,
    - czerniak,

- rak kolczystokomórkowy,
  - inne guzy skóry i przydatków,
  - postępowanie z węzłem wartowniczym i wycięcie węzłów chłonnych.
- 8) Chirurgia estetyczna:
- a) głowa i szyja:
    - niechirurgiczne zabiegi odmładzania twarzy, np. peeling chemiczny, wypełniacze, toksyna botulinowa,
    - zabiegi laserowe,
    - plastyka powiek,
    - face-lifting/operacja zmarszczek szyi,
    - podniesienie brwi, operacja zmarszczek czoła,
    - plastyka nosa,
    - plastyka uszu,
    - leczenie łysiny, przeszczepianie włosów,
    - konturowanie twarzy,
      - implanty,
      - lipoplastyka i przeszczep autogenego tłuszczu,
      - plastyka bródki;
  - b) kończyny górne:
    - liposukcja,
    - plastyka ramienia;
  - c) piersi:
    - wszczepienie protez piersiowych,
    - piersi obwisłe,
    - wciągnięte brodawki;
  - d) brzuch:
    - liposukcja,
    - abdominoplastyka,
    - bodylift;
  - e) kończyny dolne:
    - liposukcja,
    - podniesienie powłok uda,
    - podniesienie pośladków,
    - implanty.

Celem szkolenia specjalizacyjnego w zakresie modułu specjalistycznego jest również uzyskanie szczególnych kwalifikacji w dziedzinie chirurgii plastycznej umożliwiających zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną:

- 1) wykonywanie wysokospecjalistycznych świadczeń lekarskich i profilaktycznych z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej, w szczególności zaś: posługiwanie się technikami płatowymi i przeszczepianie tkanek w obrębie głowy, szyi, kończyn górnych i dolnych oraz tułowia, wykonywanie operacji korekcyjnych pourazowych i wrodzonych zniekształceń nosa, małżowin usznych, powiek i piersi kobiecych, chirurgiczne leczenie wad rozwojowych czaszki twarzowej, wargi górnej i podniebienia, małżowin usznych, ręki i zewnętrznych części układu moczowo-płciowego, leczenie wstrząsu oparzeniowego i postępowanie z ranami oparzeniowymi, leczenie blizn i keloidów oraz wykonywanie operacji estetycznych nosa, małżowin usznych, twarzy i szyi, piersi oraz przedniej ściany brzucha, a ponadto współdziałanie w leczeniu rozszczepów wargi górnej i podniebienia we współpracy ze specjalistami

w zakresie ortodoncji, chirurgii szczękowo-twarzowej, foniatrii, pediatrii oraz protetyki;

- 2) orzekanie o potrzebie rehabilitacji leczniczej, czasowej niezdolności do pracy, uszczerbku na zdrowiu, wydawanie zaświadczeń lekarskich o stanie zdrowia pacjentom ubiegającym się o przyznanie świadczeń z zabezpieczenia społecznego choroby i jej następstw;
- 3) przygotowywanie opinii, zaświadczeń i wniosków dotyczących leczonych chorych;
- 4) udzielanie konsultacji lekarskich w dziedzinie chirurgii plastycznej lekarzom innych specjalności;
- 5) prowadzenie promocji zdrowia i zapobieganie chorobom i urazom;
- 6) wykonywanie indywidualnej, specjalistycznej praktyki lekarskiej lub udzielanie świadczeń zdrowotnych w ramach grupowej praktyki lekarskiej w dziedzinie chirurgii plastycznej;
- 7) kierowanie kliniką, oddziałem lub przychodnią chirurgii plastycznej;
- 8) kierowanie szkoleniem specjalizacyjnym w chirurgii plastycznej;
- 9) doskonalenie zawodowe innych pracowników medycznych;
- 10) kierowanie eksperymentem medycznym w dziedzinie chirurgii plastycznej.

3. Uzyskane kompetencje społeczne

Lekarz w czasie szkolenia specjalizacyjnego w zakresie modułu specjalistycznego w dziedzinie chirurgii plastycznej kształtuje i rozwija postawę etyczną oraz doskonali kompetencje zawodowe, a w szczególności:

- 1) kierowanie się w swoich działaniach nadrzędną zasadą dobra chorego;
- 2) respektowanie społecznie akceptowanego systemu wartości oraz zasad deontologicznych;
- 3) umiejętność podejmowania decyzji oraz gotowość wzięcia odpowiedzialności za postępowanie swoje i powierzonego sobie zespołu;
- 4) umiejętność właściwej organizacji pracy własnej i harmonijnej współpracy w zespole;
- 5) umiejętność nawiązywania relacji z pacjentem oraz rodziną i opiekunem pacjenta, z poszanowaniem godności osobistej oraz zróżnicowania kulturowego, etnicznego i społecznego;
- 6) znajomość psychologicznych uwarunkowań relacji lekarz-pacjent;
- 7) umiejętność przekazywania informacji o stanie zdrowia, rokowaniach i postępowaniu diagnostyczno-terapeutycznym.

II. WYMAGANA WIEDZA

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej wykaze się przedstawioną poniżej wiedzą:

- 1) patofizjologia i leczenie różnych rodzajów wstrząsu, gospodarka wodno-elektrolitowa i równowaga kwasowo-zasadowa, patofizjologia układu krzepnięcia i zaburzenia krzepliwości krwi w chirurgii;
- 2) postępowanie z chorym nieprzytomnym i postępowanie reanimacyjne w zatrzymaniu akcji serca;
- 3) ocena stanu psychicznego chorego ze zniekształceniem;
- 4) fizjopatologia gojenia ran i leczenie zakażeń w chirurgii;
- 5) planowanie złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych, zasady techniki chirurgicznej w chirurgii plastycznej, współczesne poglądy na immunologię przeszczepów tkankowych;
- 6) anatomia i histologia skóry i tkanki podskórnej;

- 7) chirurgiczna anatomia oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia, kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego;
- 8) wskazania, technika operacyjna i postępowanie pooperacyjne w zastosowaniu przeszczepów skóry pełnej i pośredniej grubości, złożonych przeszczepów tkankowych oraz przeszczepów powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów;
- 9) anatomia, podział i rodzaje uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych;
- 10) anatomia i preparowanie najczęściej stosowanych wolnych płatów skórnych, mięśniowych i złożonych;
- 11) planowanie, techniki operacyjne, postępowanie pooperacyjne i powikłania w zastosowaniu płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych, rurowatych, wolnego płata skórno-tłuszczowego z pachwiny, wolnego i uszypułowanego płata piersiowo-barkowego Bakamjiana, operacji Abbe-Estlandera, Z-plastyki;
- 12) technika zespożeń małych naczyń i nerwów przy przeszczepianiu płatów tkankowych;
- 13) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów;
- 14) wskazania, rodzaje, technika operacyjna oraz powikłania w zastosowaniu protez śródtkankowych;
- 15) podziały i leczenie znamion barwnikowych, naczynek krwionośnych i limfatycznych;
- 16) epidemiologia, etiologia, podstawy patomorfologii, podziały i zasady leczenia nowotworów łagodnych i złośliwych skóry oraz patologia i leczenie czerniaka złośliwego;
- 17) epidemiologia, klasyfikacja, diagnostyka i profilaktyka oparzeń, organizacja pierwszej pomocy w oparzeniach, leczenie wstrząsu oparzeniowego, zasady leczenia miejscowego, stosowanie antybiotyków w oparzeniach, odżywianie chorych oparzonych i zaburzenia metabolizmu w późnym okresie choroby oparzeniowej;
- 18) technika operacyjna, resuscytacja, wskazania i postępowanie pooperacyjne we wczesnym wycięciu tkanek martwiczych, postępowanie w oparzeniach rąk i leczenie oparzeń chemicznych i elektrycznych, zasady przeszczepiania skóry i stosowanie opatrunków biologicznych w oparzeniach;
- 19) patologia, objawy i leczenie oparzeń górnych dróg oddechowych, patofizjologia i leczenie oparzeń elektrycznych;
- 20) patofizjologia i leczenie odmrożeń;
- 21) etiopatologia i leczenie uszkodzeń tkanek energią promienistą;
- 22) embriologia czaszki twarzowej, zasady leczenia urazów tkanek miękkich twarzy, zastosowanie płatów wyspowych w ubytkach twarzy, rekonstrukcja pełnej grubości policzka;
- 23) zasady postępowania w złamaniach szkieletu twarzowej części czaszki, postępowanie lecznicze w złamaniach oczodołu i złamaniach nosowo-oczodołowych, wtórnych operacjach korekcyjnych po złamaniach oczodołu oraz zabiegach rekonstrukcyjnych w ubytkach kości pokrywy czaszki i zasady postępowania w oskalpowaniach skóry owłosionej głowy;
- 24) etiopatologia i metody leczenia porażenia nerwu twarzowego oraz patologia i leczenie połowicznego zaniku twarzy;
- 25) patogenezą i leczenie chirurgiczne zmarszczek twarzy, szyi i powiek, zastosowanie toksyny botulinowej w chirurgii estetycznej;
- 26) patologia i zasady leczenia chirurgicznego ubytków powiek, bliznowatego wywinięcia i wywinięcia powiek, zrostów powiek z gałką oczną, opadnięcia powiek

- górnych, niedrożności dróg łzowych, rekonstrukcji zarośniętego worka spojówkowego i więzadła przyśrodkowego szpary powiekowej, operacje korekcyjne fałdów nakątnych powiek, postępowanie lecznicze we wrodzonym braku gałki ocznej i metody rekonstrukcji brwi;
- 27) operacje zmieniające kształt chrzęstnej części nosa, zasady korekcji chirurgicznej nosa garbatego i krzywego, operacje korekcyjne w zakresie przegrody nosa, leczenie nosa siodełkowatego i perforacji przegrody nosa oraz typowych wad rozwojowych nosa;
- 28) patologia i leczenie guzowatości nosa, morfologia oraz leczenie częściowych i całkowitych ubytków nosa ze szczególnym uwzględnieniem rekonstrukcji nosa płatem z czoła i zastosowania przeszczepów złożonych w częściowych ubytkach nosa;
- 29) embriologia małżowiny usznej, epidemiologia, etiologia i podział wad rozwojowych małżowiny usznej, metody leczenia całkowitego niedorozwoju małżowiny usznej ze szczególnym zwróceniem uwagi na metody Brenta i Nagaty oraz zabiegi korekcyjne w odstających małżowinach usznych i częściowych ubytkach małżowin usznych;
- 30) zasady leczenia wrodzonego zdwojenia wargi, bliznowatego zniekształcenia warg oraz zwężenia szpary ustnej, postępowanie chirurgiczne w spłyceniu przedsionka jamy ustnej, operacje odtwórcze w ubytkach wargi górnej i dolnej oraz patologia i taktyka leczenia raka wargi dolnej;
- 31) anatomia chirurgiczna podniebienia oraz epidemiologia, etiologia i klasyfikacja rozszczepów wargi górnej i podniebienia oraz wad i zespołów współistniejących z rozszczepem, zasady zespołowego leczenia rozszczepów wargi i podniebienia, metody leczenia chirurgicznego jedno- i obustronnych rozszczepów wargi, wtórne operacje zniekształceń po zeszytciu rozszczepu wargi, leczenie chirurgiczne rozszczepów podniebienia, leczenie przetok po powikłanym leczeniu operacyjnym rozszczepu podniebienia i niewydolności podniebiennie-gardłowej, metody operacyjne i wybór terminu wydłużania przegrody skórnej nosa, rodzaj i zasady leczenia skośnych rozszczepów twarzy, sposoby rekonstrukcji przetok gardła dolnego i przetyku po laryngektomii oraz możliwości lecznicze w zespołach: Treachera-Collinsa, Crouzona, Aperta, Pierre'a Robina, Mobiusa oraz hipertyloryzmie;
- 32) pomiary cefalometryczne głowy, zasady leczenia chirurgicznego progenii, rekonstrukcja żuchwy, zasady leczenia zespołu I i II łuku skrzelowego oraz wskazania, zasady i technika operacyjna wtórnych przeszczepów kostnych w szczelinę rozszczepionego wyrostka zębodołowego oraz osteotomia szczęk;
- 33) leczenie nowotworów ślinianki przyusznej, wskazania i technika operacyjna operacji Crille'a;
- 34) leczenie bliznowatych przykurczów szyi;
- 35) zabiegi rekonstrukcyjne w ubytkach piersi u kobiet, operacje korekcyjne w przeroście i opadnięciu piersi u kobiet, zasady chirurgicznego powiększania piersi u kobiet i powikłania po tym leczeniu, operacje odtwórcze brodawki piersiowej u kobiet, patologia i leczenie ginekomastii oraz możliwości chirurgicznego leczenia ubytków ściany klatki piersiowej;
- 36) chirurgiczne leczenie obwisłego brzucha, przepuklin przedniej ściany brzucha, wskazania, technika operacyjna i powikłania podczas usuwania nadmiaru tkanki tłuszczowej w zakresie powłok;
- 37) epidemiologia, etiologia i podział oraz leczenie spodziectwa i wierzchniactwa, wskazania i technika operacyjna perineouretrostomii, cystostomii i możliwości rekonstrukcyjne w ubytkach prącia oraz wrodzonym niedorozwoju pochwy;
- 38) chirurgiczne leczenie transseksualizmu;

- 39) zasady kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego;
- 40) sposoby i technika znieczulenia przewodowego i regionalnego ręki z niedokrwieniem kończyny, rodzaje cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu, zasady plastyki miejscowej i płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki oraz sposoby zaopatrywania ubytków opuszki i zasady amputacji palców ręki;
- 41) epidemiologia, etiologia i podział urazów ręki, diagnostyka uszkodzeń ścięgien zginaczy, prostowników i nerwów ręki, postępowanie w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy ręki, rodzaje szwów ścięgien (taktyka, technika operacyjna, postępowanie pooperacyjne, leczenie usprawniające), wtórne przeszczepy ścięgien, pierwotne i wtórne szwy nerwów ręki, operacje zastępcze w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażen mieszanych nerwu pośrodkowego i łokciowego, postępowanie w replantacji ręki z zasadami techniki mikrochirurgicznej;
- 42) zasady i technika operacyjna transpozycji palców, taktyka i technika postępowania w leczeniu operacyjnym palczostu i palczostu z niedorozwojem, operacje odtwórcze we wrodzonym braku kciuka, zasady leczenia rozszczepionego kciuka, podziały wad rozwojowych ręki według Borsky'ego, Entina, Swansona;
- 43) etiologia, patogeneza, symptomatologia i leczenie operacyjne choroby Dupuytrena, wtórne operacje przykurczu Volkmana, leczenie operacyjne przykurczów bliznowatych ręki, zespołów: cieśni kanału nadgarstka, kanału Guyona i uciskowego gałęzi międzykostnej nerwu pośrodkowego;
- 44) patologia i leczenie pourazowe przewlekłych ran kończyn dolnych, postępowanie lecznicze w oskalpowaniu kończyn dolnych, etiopatogeneza i leczenie owrzodzeń żyłakowych, wykorzystanie płatów mięśniowych w zaopatrywaniu ubytków podudzia, etiopatogeneza i leczenie ubytków pięty, patofizjologia, podział i leczenie obrzęku limfatycznego kończyny dolnej, zasady rehabilitacji narządów ruchu;
- 45) patofizjologia i leczenie odleżyn;
- 46) znajomość biotechnologii i bioinżynierii komórkowej;
- 47) racjonalna antybiotykoterapia i leczenie zakażeń, w tym:
  - a) charakterystyka zakażeń w lecznictwie otwartym i w praktyce szpitalnej,
  - b) charakterystyka antybiotyków według grup i podstaw farmakokinetyki i farmakodynamiki antybiotyków,
  - c) najważniejsze drobnoustroje (alarmowe),
  - d) najważniejsze mechanizmy oporności, strategia zapobiegania lekooporności,
  - e) podstawy diagnostyki mikrobiologicznej,
  - f) diagnostyka objawów klinicznych wskazujących na zakażenie,
  - g) leczenie najczęściej występujących zakażeń pozaszpitalnych i zakażeń szpitalnych,
  - h) profilaktyka zakażeń pozaszpitalnych i zakażeń szpitalnych;
- 48) dokumentacja stosowana w chirurgii plastycznej;
- 49) historia chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie;
- 50) zagadnienia opiniodawcze w chirurgii estetycznej, rola i zadania biegłego chirurga plastyka w aspekcie medycznym i medyczno-prawnym;
- 51) odpowiedzialność prawna chirurga plastyka w świetle ustawodawstwa polskiego.

III. WYMAGANE UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNE

Oczekuje się, że po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej lekarz wykaże się umiejętnościami:

- 1) wykonania różnego rodzaju plastyki miejscowej;

- 2) wykonania przeszczepów skóry pośredniej i pełnej grubości;
- 3) wykonania przeszczepów kości, chrząstki, powięzi, śluzówki, tkanki tłuszczowej, ścięgien i nerwów;
- 4) wykonania różnego rodzaju plastyki płatami skórnymi, skórno-powięziowymi, skórno-mięśniowymi i mięśniowymi;
- 5) wycięcia stycznego i do powięzi martwicy oparzeniowej;
- 6) rekonstrukcji zniekształceń pooparzeniowych;
- 7) wykonania plastyki rozszczepu wargi i podniebienia;
- 8) rekonstrukcji małżowiny usznej;
- 9) chirurgicznego leczenia wad rozwojowych głowy i szyi;
- 10) wykonania operacji polegających na przenoszeniu wolnych płatów tkankowych z zespoleniem mikronaczyniowym i mikronerwowym;
- 11) chirurgicznego leczenia zniekształceń poroższcepowych;
- 12) wykonania operacji obrzęku limfatycznego;
- 13) wykonania operacji zmniejszających i powiększających piersi kobiece, rekonstrukcji piersi po operacjach onkologicznych, wykonania operacji ginekomastii;
- 14) chirurgicznego leczenia wad rozwojowych zewnętrznych części układu moczowo-płciowego;
- 15) chirurgicznego leczenia wad rozwojowych i zniekształceń pourazowych ręki;
- 16) wycięcia regionalnych węzłów chłonnych;
- 17) wykonania operacji estetycznych małżowin usznych, nosa, twarzy i szyi, piersi oraz przedniej ściany brzucha.

IV. FORMY I METODY SZKOLENIA

A – Kursy specjalizacyjne obowiązkowe

Uwaga: Lekarz uzyska zaliczenie tylko tych kursów, które zostały wpisane na prowadzoną przez CMKP listę kursów specjalizacyjnych, publikowaną corocznie na stronie internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl.

Czas trwania kursów jest określony w dniach i godzinach dydaktycznych, przy czym 1 godzina dydaktyczna = 45 minut. Łączny czas trwania poszczególnych zajęć dydaktycznych w trakcie jednego dnia kursu nie może przekraczać 8 godzin dydaktycznych.

Wybrane kursy specjalizacyjne mogą być realizowane w formie e-learningowej.

1. Kurs wprowadzający: „Wprowadzenie do specjalizacji w chirurgii plastycznej”

Zakres wiedzy:

- 1) aspekty ogólne specjalizacji:
  - a) podstawy dobrej praktyki lekarskiej, w tym zasady praktyki opartej na rzetelnych i aktualnych publikacjach,
  - b) podstawy farmakoekonomiki,
  - c) formalnoprawne podstawy doskonalenia zawodowego lekarzy,
  - d) podstawy onkologii,
  - e) zasady współpracy z lekarzem medycyny rodzinnej;
- 2) wprowadzenie do programu specjalizacji w chirurgii plastycznej:
  - a) patofizjologia i leczenie różnych rodzajów wstrząsu, gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej, patofizjologia układu krzepnięcia i zaburzeń krzepliwości krwi w chirurgii,
  - b) postępy w leczeniu wstrząsu oparzeniowego i wczesnego usuwania tkanek

- martwiczych w oparzeniach,
- c) fizjopatologia gojenia ran i leczenia zakażeń w chirurgii,
  - d) postępy w antybiotykoterapii,
  - e) zakażenia wewnątrzszpitalne,
  - f) planowanie złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych, zasady techniki chirurgicznej w chirurgii plastycznej, współczesne poglądy na immunologię przeszczepów tkankowych,
  - g) anatomia i histologia skóry i tkanki podskórnej,
  - h) chirurgiczna anatomia oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia, kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego,
  - i) wskazania, techniki operacyjne i postępowanie pooperacyjne w zastosowaniu przeszczepów skóry pełnej i pośredniej grubości, złożonych przeszczepów tkankowych oraz przeszczepów powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów,
  - j) anatomia, podziały i rodzaje uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych,
  - k) planowanie, techniki operacyjne, postępowanie pooperacyjne i powikłania w zastosowaniu płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych, rurowatych, wolnego płata skórno-tłuszczowego z pachwiny, wolnego i uszypułowanego płata piersiowo-barkowego Bakamjiana, operacji Abbe-Estlandera, Z-plastyki,
  - l) podstawowe techniki operacyjne stosowane w plastykach miejscowych i płatach skórno-mięśniowych,
  - m) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów,
  - n) leczenie bliznowatych przykurczów szyi,
  - o) epidemiologia, etiologia i podział oraz leczenie spodziectwa i wierzchniactwa, wskazania i technika operacyjna perineouretrostomii, cystostomii i możliwości rekonstrukcyjnych w ubytkach prącia oraz wrodzonym niedorozwoju pochwy,
  - p) zasady kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego,
  - q) zasady leczenia urazów ręki,
  - r) patologia i leczenie pourazowe przewlekłych ran kończyn dolnych, postępowanie lecznicze w oskalpowaniu kończyn dolnych, etiopatogeneza i leczenie owrzodzeń żyłakowych, wykorzystanie płatów mięśniowych w zaopatrywaniu ubytków podudzia, etiopatogeneza i leczenie ubytków pięty, patofizjologia, podział i leczenie obrzęku limfatycznego kończyny dolnej, zasady rehabilitacji narządów ruchu,
  - s) patofizjologia i leczenie odleżyn,
  - t) znieczulenia w chirurgii plastycznej,
  - u) podziały i zasady leczenia nowotworów powłok,
  - v) podstawowe zasady technik mikrochirurgicznych,
  - w) dokumentacja stosowana w chirurgii plastycznej,
  - x) historia chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie,
  - y) organizacja chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie,
  - z) znajomość biotechnologii i bioinżynierii komórkowej,
  - aa) zagadnienia opiniodawcze w chirurgii estetycznej, rola i zadania biegłego chirurga plastyka w aspekcie medycznym i medyczno-prawnym,
  - bb) odpowiedzialność prawna chirurga plastyka w świetle ustawodawstwa polskiego.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych). W pierwszym roku modułu

specjalizacyjnego.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

2. Kurs: „Chirurgia ręki i mikrochirurgia”

Zakres wiedzy:

- 1) zasady kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego;
- 2) sposoby i techniki znieczulenia przewodowego i regionalnego ręki z niedokrwieniem kończyny, rodzaje cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu, zasady plastyki miejscowej i plastyki płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki oraz sposoby zaopatrywania ubytków opuszki i zasad amputacji palców ręki;
- 3) epidemiologia, etiologia i podział urazów ręki, diagnostyka uszkodzeń ścięgien zginaczy, prostowników i nerwów ręki, postępowanie w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy ręki, rodzaje szwów ścięgien (taktyka, technika operacyjna, postępowanie pooperacyjne, leczenie usprawniające), wtórne przeszczepy ścięgien, pierwotne i wtórne szwy nerwów ręki, operacje zastępcze w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażenia mieszanych nerwu pośrodkowego i łokciowego, postępowanie w replantacji ręki z zasadami techniki mikrochirurgicznej;
- 4) zasady i technika operacyjna transpozycji palców, taktyka i technika postępowania w leczeniu operacyjnym palczostu i palczostu z niedorozwojem, operacje odtwórcze we wrodzonym braku kciuka, zasady leczenia rozszczepionego kciuka, podziały wad rozwojowych ręki według Borsky’ego, Entina, Swansona;
- 5) etiologia, patogeneza, symptomatologia i leczenie operacyjne choroby Dupuytrena, wtórne operacje przykurczu Volkmana, leczenie operacyjne przykurczów bliznowatych ręki, zespołów: cieśni kanału nadgarstka, kanału Guyona i zespołów uciskowych nerwu pośrodkowego, łokciowego i promieniowego;
- 6) zasady postępowania w uszkodzeniach nerwów ręki i przedramienia;
- 7) rozpoznawanie i leczenie nowotworów ręki oraz wad rozwojowych kończyny górnej;
- 8) zasady technik mikrochirurgicznych stosowanych w chirurgii rekonstrukcyjnej i zastosowanie wolnych płatów tkankowych, replantacji oraz rewaskularyzacji.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

3. Kurs: „Mikrochirurgia”

Zakres wiedzy:

- 1) zasady i techniki mikrochirurgiczne stosowane w chirurgii plastycznej;
- 2) zasady preparowania i zastosowania wolnych płatów w różnych okolicach ciała;
- 3) replantacja i rewaskularyzacja.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

4. Kurs: „Wady rozwojowe twarzy”

Zakres wiedzy:

- 1) rozwój głowy, ze szczególnym uwzględnieniem twarzy;
- 2) embriologia małżowiny usznej, epidemiologia, etiologia i podział wad rozwojowych małżowiny usznej, metody leczenia całkowitego niedorozwoju małżowiny usznej ze szczególnym zwróceniem uwagi na metody Brenta i Nagaty oraz zabiegi korekcyjne częściowych ubytkach małżowin usznych;
- 3) anatomia chirurgiczna podniebienia oraz epidemiologia, etiologia i klasyfikacja rozszczepów wargi górnej i podniebienia oraz wad i zespołów współistniejących z rozszczepem, zasady zespołowego leczenia rozszczepów wargi i podniebienia, metody leczenia chirurgicznego jedno- i obustronnych rozszczepów wargi, wtórne operacje zniekształceń po zeszytciu rozszczepu wargi, leczenie chirurgiczne rozszczepów podniebienia, leczenie przetok po powikłanym leczeniu operacyjnym rozszczepu podniebienia i niewydolności podniebiennie-gardłowej, metody operacyjne i wybór terminu wydłużania przegrody skórnej nosa, rodzaj i zasady leczenia skośnych rozszczepów twarzy;
- 4) wielospecjalistyczne leczenie rozszczepów wargi i podniebienia;
- 5) rola pediatry w opiece nad dzieckiem z rozszczepem;
- 6) pomiary cefalometryczne głowy, zasady leczenia chirurgicznego progenii, rekonstrukcja żuchwy, zasady leczenia zespołu I i II łuku skrzelowego oraz wskazania, zasady i technika operacyjna wtórnych przeszczepów kostnych w szczelinę rozszczepionego wyrostka zębodołowego oraz osteotomii szczęk;
- 7) etiopatogeneza, morfologia i leczenie wad rozwojowych małżowin usznych, wad towarzyszących mikrocji oraz innych rzadkich wad rozwojowych twarzy.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

5. Kurs: „Chirurgia twarzowo-czaszkowa”

Zakres wiedzy:

- 1) embriologia czaszki twarzowej, zasady leczenia urazów tkanek miękkich twarzy, zastosowanie płatów wyspowych w ubytkach twarzy, rekonstrukcja pełnej grubości policzka;
- 2) zasady postępowania w złamaniach szkieletu twarzowej części czaszki, postępowanie lecznicze w złamaniach oczodołu i złamaniach nosowo-oczodołowych, wtórnych operacjach korekcyjnych po złamaniach oczodołu oraz zabiegach rekonstrukcyjnych w ubytkach kości pokrywy czaszki i zasady postępowania w oskalpowaniach skóry owłosionej głowy;
- 3) możliwości lecznicze w zespołach: Treachera-Collinsa, Crouzona, Aperta, Pierre’a Robina, Mobiusa oraz hipertyloryzmie;
- 4) etiopatologia i metody leczenia porażenia nerwu twarzowego oraz patologia i leczenie połowiczego zaniku twarzy;
- 5) patologia i zasady leczenia chirurgicznego ubytków powiek, bliznowatego wywinięcia i wywinięcia powiek, zrostów powiek z gałką oczną, opadnięcia powiek górnych, niedrożności dróg łzowych, rekonstrukcja zarośniętego worka spojówkowego i więzadła przyśrodkowego szpary powiekowej, operacja korekcyjna fałdów nakątnych powiek; postępowanie lecznicze we wrodzonym braku gałki

ocznej i metody rekonstrukcji brwi;

- 6) patologia i leczenie guzowatości nosa, morfologia oraz leczenie częściowych i całkowitych ubytków nosa ze szczególnym uwzględnieniem rekonstrukcji nosa płatem z czoła i zastosowanie przeszczepów złożonych w częściowych ubytkach nosa;
- 7) zasady leczenia wrodzonego zdwojenia wargi, bliznowatego zniekształcenia warg oraz zwężenia szpary ustnej, postępowanie chirurgiczne w spłyceniu przedsionka jamy ustnej, operacje odtwórcze w ubytkach wargi górnej i dolnej;
- 8) osteotomie szczęki;
- 9) dystrakcje kości twarzy;
- 10) korekcje zniekształceń poroszczepowych.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

6. Kurs: „Chirurgia estetyczna”

Zakres wiedzy:

- 1) zabiegi rekonstrukcyjne w ubytkach piersi u kobiet, operacje korekcyjne w przeroście i opadnięciu piersi u kobiet, zasady chirurgicznego powiększania piersi u kobiet i powikłania po tym leczeniu, operacje odtwórcze brodawki piersiowej u kobiet, patologia i leczenie ginekomastii oraz możliwości chirurgicznego leczenia ubytków ściany klatki piersiowej;
- 2) chirurgiczne leczenie obwisłego brzucha, przepuklin przedniej ściany brzucha, wskazania, technika operacyjna i powikłania podczas usuwania nadmiaru tkanki tłuszczowej w zakresie powłok;
- 3) operacje zmieniające kształt chrząstki nosa, zasady korekcji chirurgicznej nosa garbatego i krzywego, operacje korekcyjne w zakresie przegrody nosa;
- 4) leczenie nosa siodełkowatego i perforacji przegrody nosa oraz typowych wad rozwojowych nosa;
- 5) sposoby korekcji wrodzonych zniekształceń małżowin usznych;
- 6) możliwości wykorzystania laseroterapii i toksyny botulinowej w chirurgii estetycznej;
- 7) plastyka powiek górnych i dolnych;
- 8) operacje zmarszczek twarzy i szyi;
- 9) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych i keloidów;
- 10) psychologiczne i społeczne aspekty chirurgii estetycznej.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

7. Kurs: „Onkologia w chirurgii plastycznej”

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, etiologia, podstawy patomorfologii, podziałów i zasad leczenia nowotworów łagodnych i złośliwych skóry oraz patologia i leczenie czerniaka złośliwego;
- 2) podziały i leczenie znamion barwnikowych, naczynek krwionośnych i limfatycznych;
- 3) patologia i taktyka leczenia raka wargi dolnej oraz leczenie nowotworów ślinianki przyusznej, wskazania i technika operacyjna operacji Crille'a oraz sposoby

rekonstrukcji przetok gardła dolnego i przełyku po laryngektomii;

- 4) wskazania, rodzaje, technika operacyjna oraz powikłania w zastosowaniu protez śródkarkowych;
- 5) potrzeby rekonstrukcji w chirurgii onkologicznej a jakość życia chorych;
- 6) rekonstrukcje piersi u chorych onkologicznych;
- 7) sposoby zaopatrywania ubytków po wycięciu nowotworów ściany klatki piersiowej;
- 8) estetyczno-funkcjonalne aspekty i techniki usuwania regionalnych węzłów chłonnych;
- 9) leczenie obrzęku limfatycznego jako powikłanie po leczeniu onkologicznym;
- 10) leczenie szkód po radioterapii.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzanego przez kierownika kursu.

8. Kurs: „Ratownictwo medyczne”

Cel kursu:

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu kursu wykaże się znajomością zaawansowanych technik resuscytacji krążeniowo-oddechowej oraz ratunkowego leczenia urazów.

Zakres wiedzy:

Dzień I. Wprowadzenie do medycyny ratunkowej, mechanizmy powstawania bólu oraz metody kontroli bólu przewlekłego:

- 1) historia rozwoju medycyny ratunkowej;
- 2) założenia organizacyjne i zadania medycyny ratunkowej we współczesnych systemach ochrony zdrowia. Podstawy prawne w Polsce;
- 3) struktura, organizacja i funkcjonowanie szpitalnego oddziału ratunkowego;
- 4) epidemiologia nagłych zagrożeń zdrowia i życia;
- 5) monitorowanie funkcji życiowych i ocena kliniczna pacjenta w szpitalnym oddziale ratunkowym;
- 6) śródszpitalna segregacja medyczna – *triage* śródszpitalny, dokumentacja medyczna, ruch chorych w SOR;
- 7) definicja i patomechanizm bólu przewlekłego;
- 8) klasyfikacja bólu;
- 9) ocena kliniczna chorego z bólem;
- 10) ocena nasilenia bólu (ilościowa) – skale bólowe;
- 11) charakterystyka bólu (ocena jakościowa) – kwestionariusze i inne narzędzia oceny jakościowej;
- 12) ocena skuteczności leczenia bólu przewlekłego;
- 13) ocena kliniczna chorego z bólem przewlekłym;
- 14) farmakoterapia bólu;
- 15) niefarmakologiczne metody kontroli bólu;
- 16) skutki niewłaściwej kontroli bólu.

Dzień II. Zaawansowana resuscytacja krążeniowo-oddechowa:

- 1) epidemiologia, klinika i diagnostyka nagłego zatrzymania krążenia;
- 2) podstawy zaawansowanej resuscytacji oddechowej u dorosłych: ratunkowa drożność dróg oddechowych, techniki prowadzenia oddechu zastępczego, monitorowanie jakości i skuteczności wentylacji zastępczej;

- 3) podstawy zaawansowanej resuscytacji krążenia u dorosłych: techniki bezprzrządowego wspomaganie krążenia, technologie krążenia zastępczego, monitorowanie jakości i skuteczności krążenia zastępczego;
- 4) elektroterapia w nagłym zatrzymaniu krążenia i w stanach zagrażających NZK;
- 5) ratunkowe dostępy donaczyniowe;
- 6) farmakoterapia nagłego zatrzymania krążenia.

Dzień III. Zaawansowana resuscytacja krążeniowo-oddechowa (cd.):

- 1) epidemiologia i klinika nagłych zatrzymań krążenia u dzieci, odrębności anatomiczno-fizjologicznych wieku dziecięcego;
- 2) specyfika zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, niemowląt i dzieci: drożność dróg oddechowych, wentylacja zastępcza, wspomaganie krążenia, farmako- i płynoterapia;
- 3) współczesne zalecenia i algorytmy prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej: zespół resuscytacyjny – jego zadania i monitorowanie skuteczności;
- 4) resuscytacja krążeniowo-oddechowa w sytuacjach szczególnych: wstrząs anafilaktyczny, wstrząs kardiogeny, wstrząs septyczny, resuscytacja ciężarnych, podtopienie, hipotermia, porażenie prądem/piorunem, ostry zespół wieńcowy, udar mózgowy;
- 5) etyczne i prawne aspekty resuscytacji krążeniowo-mózgowej, DNR, stwierdzenie zgonu, śmierć mózgu;
- 6) wprowadzenie do intensywnej terapii poresuscytacyjnej: wentylacja zastępcza, protekcja centralnego układu nerwowego, hipotermia terapeutyczna, terapia nerkozastępcza, tlenoterapia hiperbaryczna.

Dzień IV. Ratunkowe leczenie urazów:

- 1) epidemiologia okołourazowych mnogich, ciężkich obrażeń ciała;
- 2) zadania ratownictwa medycznego i medycyny ratunkowej w postępowaniu okołourazowym: centra urazowe w Polsce – legislacja, finansowanie;
- 3) wstępna ocena poszkodowanych i postępowanie ratunkowe w mnogich obrażeniach okołourazowych w okresie przedszpitalnym: ocena kinetyki urazu, raport przedszpitalny, przekaz telemedyczny, transport chorego z obrażeniami okołourazowymi;
- 4) ocena wtórna pacjenta z mnogimi obrażeniami w szpitalnym oddziale ratunkowym: resuscytacja okołourazowa, *triage* śródszpitalny, diagnostyka przyłóżkowa, skale ciężkości urazów;
- 5) *Trauma team*: organizacja, zadania w leczeniu wstępnym obrażeń, ocena skuteczności;
- 6) krwotoki, okołourazowa resuscytacja płynowa;
- 7) wybrane procedury leczenia okołourazowego: drożność dróg oddechowych, torakotomia ratunkowa, drenaż opłucnowy, *damage control*.

Dzień V. Ratunkowe leczenie urazów (cd.):

- 1) specyfika urazów i postępowania okołourazowego u dzieci;
- 2) wybrane sytuacje leczenia okołourazowego: urazy u ciężarnych, obrażenia u osób w wieku podeszłym, urazy głowy i rdzenia kręgowego, urazy twarzoczaszki, urazy narządu wzroku, urazy klatki piersiowej, urazy kończyn, urazy jamy brzusznej i miednicy małej, urazy oparzeniowe, urazy postrzałowe;
- 3) zdarzenia masowe i katastrofy, *triage* przedszpitalny.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz sprawdzian testowy i sprawdzian praktyczny z wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

9. Kurs: „Zdrowie publiczne”

Część I: Zdrowie publiczne

Zakres wiedzy:

1. Wprowadzenie do zagadnień zdrowia publicznego:

- 1) ochrona zdrowia a zdrowie publiczne, geneza, przedmiot zdrowia publicznego jako dyscypliny naukowej i działalności praktycznej;
- 2) wielosektorowość i multidyscyplinarność ochrony zdrowia, prozdrowotna polityka publiczna w krajach wysokorozwiniętych;
- 3) aktualne problemy zdrowia publicznego w Polsce i UE.

2. Organizacja i ekonomika zdrowia:

- 1) systemy ochrony zdrowia na świecie - podstawowe modele organizacji i finansowania, transformacje systemów – ich przyczyny, kierunki i cele zmian;
- 2) zasady organizacji i finansowania systemu opieki zdrowotnej w Polsce;
- 3) instytucje zdrowia publicznego w Polsce: Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Krajowe Centrum Do Spraw AIDS, zadania własne samorządu terytorialnego oraz administracji centralnej: organizacja, zadania, instrumenty działania;
- 4) wspólnotowe i międzynarodowe regulacje prawne ochrony zdrowia;
- 5) podstawowe pojęcia ekonomii zdrowia: popyt i podaż świadczeń zdrowotnych; odmienności rynku świadczeń zdrowotnych od innych towarów i usług, asymetria informacji i pełnomocnictwo, koncepcje potrzeby zdrowotnej, równość i sprawiedliwość społeczna oraz efektywność jako kryterium optymalnej alokacji zasobów, koszty bezpośrednie i pośrednie choroby, koszty terapii i następstw choroby;
- 6) ocena technologii medycznych jako narzędzie podejmowania decyzji alokacji publicznych środków na opiekę zdrowotną;
- 7) zasady funkcjonowania systemu refundacji leków w Polsce: cele i narzędzia polityki lekowej państwa a regulacje wspólnotowe;
- 8) wskaźniki stanu zdrowia i funkcjonowania opieki zdrowotnej w krajach OECD.

3. Zdrowie ludności i jego ocena:

- 1) pojęcie zdrowia i choroby – przegląd wybranych koncepcji teoretycznych;
- 2) społeczne i ekonomiczne determinanty zdrowia;
- 3) podstawowe pojęcia epidemiologii, mierniki rozpowszechnienia zjawisk zdrowotnych w populacji;
- 4) epidemiologia jako narzędzie zdrowia publicznego: źródła informacji o sytuacji zdrowotnej oraz określanie potrzeb zdrowotnych ludności;
- 5) sytuacja zdrowotna Polski na tle Europy i świata;
- 6) procesy demograficzne a planowanie celów systemu ochrony zdrowia;
- 7) epidemiologia wybranych chorób zakaźnych: zakażenia wewnątrzszpitalne w Polsce i w Europie.

4. Promocja i profilaktyka zdrowotna:

- 1) podstawowe definicje: profilaktyka, promocja zdrowia, edukacja zdrowotna;
- 2) geneza, kierunki działania i strategie promocji zdrowia;
- 3) rola edukacji pacjenta w systemie opieki zdrowotnej;
- 4) zasady Evidence Based Public Health;

- 5) programy zdrowotne jako narzędzie profilaktyki i promocji zdrowia (Narodowy Program Zdrowia, Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych, Narodowy Program Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym – POL-HEALTH, Narodowy Program Wyrównywania Dostępności do Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo Naczyniowego POLKARD, Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, przegląd programów samorządowych).

5. Bioetyka:

- 1) etyczne podstawy zdrowia publicznego: prawa człowieka a system opieki zdrowotnej, etyczne modele systemów opieki zdrowotnej, wolność indywidualna i jej granice w obszarze polityki zdrowotnej, solidaryzm społeczny, sprawiedliwość w dostępie do świadczeń zdrowotnych, równy dostęp do świadczeń zdrowotnych;
- 2) kluczowe wartości zdrowia publicznego: wartość zdrowia, wartość autonomii pacjenta, prywatność, zdrowie populacji, odpowiedzialność obywatela a odpowiedzialność władz publicznych za jego zdrowie;
- 3) wybrane dylematy etyczne zdrowia publicznego: równość dostępu do świadczeń a efektywność systemu opieki zdrowotnej, wysoka jakość świadczeń a efektywność systemu opieki zdrowotnej, wszechstronność a równość w dostępie do świadczeń, pluralizm światopoglądowy a działania władz publicznych w obszarze zdrowia publicznego, wyrównywanie nierówności zdrowotnych, refundacja kosztów leczenia i leków, finansowanie procedur o wysokiej kosztochłonności, finansowanie leczenia chorób rzadkich;
- 4) rola lekarza w zdrowiu publicznym: lekarskie standardy etyczne i ich związek ze zdrowiem publicznym, lekarz w promocji i profilaktyce zdrowotnej, konflikty interesów pracowników ochrony zdrowia;
- 5) zagadnienia zdrowia publicznego w wybranych regulacjach bioetycznych: regulacje etyczne samorządów zawodów medycznych, Europejska Konwencja Bioetyczna.

Czas trwania części I: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Część II: Orzecznictwo lekarskie

Zakres wiedzy:

- 1) system zabezpieczenia społecznego choroby i jej następstw w Polsce;
- 2) rodzaje świadczeń z zabezpieczenia społecznego oraz warunki ich nabywania;
- 3) ogólne zasady i tryb przyznawania świadczeń dla ubezpieczonych i ich rodzin;
- 4) rola i zadania lekarzy leczących w procesie ubiegania się przez pacjenta o przyznanie świadczeń z zabezpieczenia społecznego;
- 5) rola orzecznictwa lekarskiego w zabezpieczeniu społecznym;
- 6) zasady i tryb orzekania lekarskiego o:
  - a) czasowej niezdolności do pracy,
  - b) potrzebie rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej,
  - c) okolicznościach uzasadniających przyznanie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego lub przedłużonego okresu zasiłkowego,
  - d) celowości przekwalifikowania zawodowego,
  - e) prawie do renty socjalnej,
  - f) niezdolności do pracy zarobkowej i jej stopniach,
  - g) całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym,
  - h) inwalidztwie funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych,
  - i) niezdolności do samodzielnej egzystencji,

- j) okresie trwania: niezdolności do pracy, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- k) niepełnosprawności dzieci i dorosłych,
- l) procentowym uszczerbku na zdrowiu;
- 7) opiniodawstwo sądowo-lekarskie;
- 8) Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF);
- 9) orzecznictwo lekarskie w ubezpieczeniach komercyjnych;
- 10) rola kompleksowej rehabilitacji w prewencji rentowej.

Czas trwania części II: 3 dni (24 godziny dydaktyczne).

Czas trwania kursu ogółem – część I i część II: 8 dni (64 godziny dydaktyczne).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

10. Kurs: „Prawo medyczne”

Cel kursu:

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu kursu wykaże się znajomością podstawowych przepisów prawa w zakresie wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty oraz odpowiedzialności.

Zakres wiedzy:

- 1) zasady sprawowania opieki zdrowotnej w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zasady wykonywania działalności leczniczej:
  - a) świadczenia zdrowotne,
  - b) podmioty lecznicze – rejestracja, zasady działania, szpitale kliniczne, nadzór,
  - c) działalność lecznicza lekarza, lekarza dentysty w formie praktyki zawodowej,
  - d) nadzór specjalistyczny i kontrole;
- 3) zasady wykonywania zawodu lekarza:
  - a) definicja zawodu lekarza,
  - b) prawo wykonywania zawodu,
  - c) uprawnienia i obowiązki zawodowe lekarza,
  - d) kwalifikacje zawodowe,
  - e) eksperyment medyczny,
  - f) zasady prowadzenia badań klinicznych,
  - g) dokumentacja medyczna,
  - h) prawa pacjenta a powinności lekarza (pojęcie świadomej zgody, prawo do odmowy udzielenia świadczenia),
  - i) stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyn zgonu;
- 4) zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego:
  - a) prawa i obowiązki osoby ubezpieczonej i lekarza ubezpieczenia zdrowotnego,
  - b) organizacja udzielania i zakres świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego,
  - c) dokumentacja związana z udzielaniem świadczeń z tytułu ubezpieczenia;
- 5) zasady wypisywania recept na leki oraz zleceń na wyroby medyczne;
- 6) zasady działania samorządu lekarskiego:
  - a) zadania izb lekarskich,
  - b) prawa i obowiązki członków samorządu lekarskiego,
  - c) odpowiedzialność zawodowa lekarzy – postępowanie wyjaśniające przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej, postępowanie przed sądem lekarskim,

- 7) uregulowania szczególnie dotyczące postępowania lekarza w innych ustawach, w tym w szczególności:
  - a) sztucznej prokreacji,
  - b) przeszczepiania narządów i tkanek,
  - c) przerywania ciąży,
  - d) zabiegów estetycznych,
  - e) leczenia paliatywnego i stanów terminalnych,
  - f) chorób psychicznych,
  - g) niektórych chorób zakaźnych,
  - h) przeciwdziałania i leczenia uzależnień,
  - i) badań klinicznych;
- 8) odpowiedzialność prawna lekarza – karna, cywilna:
  - a) odpowiedzialność karna (nieudzielenie pomocy, działanie bez zgody, naruszenie tajemnicy lekarskiej),
  - b) odpowiedzialność cywilna (ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej).

Czas trwania kursu: 3 dni (24 godziny dydaktyczne).

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie kolokwium z zakresu wiedzy objętej programem kursu, przeprowadzane przez kierownika kursu.

B – Staże kierunkowe

Lekarz jest zobowiązany do odbycia niżej wymienionych staży. Czas trwania stażu podany jest w tygodniach i dniach roboczych w wymiarze czasu pracy 7 godzin 35 minut dziennie. Staż należy przedłużyć o każdy dzień nieobecności, w tym również o dni ustawowo wolne od pracy w danym roku.

1. Staż podstawowy w zakresie chirurgii plastycznej

Cel stażu:

Oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się umiejętnościami praktycznymi umożliwiającymi wykonywanie wysokospecjalistycznych świadczeń lekarskich i profilaktycznych z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej, w szczególności zaś kompetencje lekarza obejmują: posługiwanie się technikami płatowymi i przeszczepianie tkanek w obrębie głowy, szyi, kończyn górnych i dolnych oraz tułowia, wykonywanie operacji korekcyjnych pourazowych i wrodzonych zniekształceń nosa, małżowin usznych, powiek i piersi kobiecych, chirurgiczne leczenie wad rozwojowych czaszki twarzowej, wargi górnej i podniebienia, małżowin usznych, ręki i zewnętrznych części układu moczowo-płciowego, leczenie wstrząsu oparzeniowego i postępowanie z ranami oparzeniowymi, leczenie blizn i keloidów oraz wykonywanie operacji estetycznych nosa, małżowin usznych, twarzy i szyi, piersi oraz przedniej ściany brzucha, a ponadto współdziałanie w leczeniu rozszczepów wargi górnej i podniebienia ze specjalistami w zakresie ortodoncji, chirurgii szczękowo-twarzowej, foniatrii, pediatrii oraz protetyki.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) patofizjologia wstrząsu, zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej, patofizjologia układu krzepnięcia i zaburzeń krzepliwości krwi;
- 2) fizjopatologia gojenia ran i leczenia zakażeń w chirurgii;
- 3) immunologia przeszczepów tkankowych;
- 4) anatomia i histologia skóry i tkanki podskórnej;
- 5) chirurgiczna anatomia oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia,

- kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego;
- 6) mechanizm wgajania wolnych przeszczepów skóry, kości, chrząstki, ścięgien, nerwów i przeszczepów złożonych;
  - 7) anatomia, podziały i rodzaje uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych;
  - 8) patomorfologia i podziały znamion barwnikowych, naczynek krwionośnych i limfatycznych;
  - 9) epidemiologia, klasyfikacja, diagnostyka i profilaktyka oparzeń;
  - 10) patofizjologia odmrożeń i uszkodzeń tkanek energią promienistą;
  - 11) embriologia części twarzowej czaszki;
  - 12) etiopatologia porażenia nerwu twarzowego i połowicznego zaniku twarzy;
  - 13) etiopatologia zwiotczenia skóry twarzy, szyi i powiek;
  - 14) etiopatologia guzowatości nosa;
  - 15) patomorfologia blizn przerostowych i keloidów;
  - 16) embriologia małżowiny usznej;
  - 17) epidemiologia, etiologia i podział wad rozwojowych małżowin usznych;
  - 18) anatomia chirurgiczna wargi górnej i podniebienia;
  - 19) epidemiologia, etiologia i klasyfikacje rozszczepów wargi górnej i podniebienia;
  - 20) cefalometria głowy;
  - 21) epidemiologia, etiologia i podział spodziectwa i wierzchniactwa;
  - 22) epidemiologia, etiologia, podziały i diagnostyka urazów ręki;
  - 23) etiopatologia choroby Dupuytrena i przykurczu Volkmanna;
  - 24) etiopatogeneza owrzodzeń troficznych podudzi, odleżyn i obrzęku limfatycznego;
  - 25) historia chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) postępowanie z chorym nieprzytomnym i postępowanie reanimacyjne w zatrzymaniu akcji serca;
- 2) planowanie złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych;
- 3) wykonanie przeszczepów skóry, powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów;
- 4) wytworzenie uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych, płata Bakamjiana i operacji Abbe-Estlandera;
- 5) wytwarzanie wolnego płata z pachwiny;
- 6) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów;
- 7) zespalanie małych naczyń i nerwów, szycia ścięgien;
- 8) implantacja protez śródkankowych;
- 9) chirurgiczne leczenie nowotworów łagodnych i złośliwych skóry;
- 10) leczenie miejscowe ran oparzeniowych, wczesne wycięcie tkanek martwiczych i pokrycie ubytku wolnymi przeszczepami skóry;
- 11) zaopatrzenie chirurgiczne świeżych urazów tkanek miękkich twarzy;
- 12) wytwarzanie płatów wyspowych w zamykaniu ubytków twarzy;
- 13) rekonstrukcja pełnej grubości policzka, kości pokrywy czaszki i oskalpowania skóry owłosionej głowy;
- 14) leczenie chirurgiczne porażenia nerwu twarzowego;
- 15) wykonanie operacji zmarszczek twarzy, szyi i powiek;
- 16) wykonanie operacji opadających powiek, zarośniętego worka spojówkowego oraz operacja korekcyjna fałdów nakątnych;
- 17) rekonstrukcja drożności dróg łzowych;
- 18) wykonanie operacji korekcyjnych nosa garbatego, krzywego i siodełkowatego;
- 19) leczenie chirurgiczne częściowych i całkowitych ubytków nosa;
- 20) chirurgiczne leczenie rozszczepów wargi górnej i podniebienia;

- 21) postępowanie chirurgiczne w poroższczeniach wargi górnej, wyrostka zębodołowego, szczęki, nosa i podniebienia;
- 22) zamknięcie przetoki gardła dolnego i przetyku;
- 23) leczenie chirurgiczne nowotworów ślinianki przyusznej;
- 24) zabiegi korekcyjne w przeroście i opadaniu piersi u kobiet, operacje odtwórcze brodawki piersiowej u kobiet;
- 25) leczenie chirurgiczne ginekomastii, obwisłego brzucha i usuwanie nadmiaru tkanki tłuszczowej w zakresie powłok;
- 26) leczenie chirurgiczne spodziectwa i wierzchniactwa oraz ubytków prącia i niedorozwoju pochwy;
- 27) znieczulenie przewodowe i regionalne ręki, rodzaje cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu oraz zasady plastyki miejscowej i płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki;
- 28) zaopatrzenie świeżych uszkodzeń ścięgien prostowników i zginaczy ręki, znajomość operacji zastępczych w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażen mieszanych;
- 29) rozdzielania palców w palczroście;
- 30) postępowanie chirurgiczne w leczeniu owrzodzeń goleni i zaopatrywanie ubytków podudzia;
- 31) leczenie chirurgiczne obrzęku limfatycznego;
- 32) leczenie chirurgiczne odleżyn.

Zabiegi, jakie lekarz zobowiązany jest wykonać samodzielnie w czasie stażu pod nadzorem lekarza specjalisty:

- 1) różne rodzaje plastyk miejscowych;
- 2) przeszczepy skóry pośredniej i pełnej grubości;
- 3) przeszczepy śluzówki;
- 4) przeszczepy kości i chrząstki;
- 5) plastyki płatami skórno-tłuszczowymi;
- 6) korekty chirurgiczne następstw wad rozwojowych;
- 7) plastyki płatami skórno-mięśniowymi, mięśniowymi i arterializowanym;
- 8) przeszczepy nerwów i ścięgien;
- 9) operacje rozciągnięcia dłoniowego i cieśni nadgarstka;
- 10) operacje estetyczne uszu, nosa, powiek i twarzy;
- 11) operacje estetyczne piersi kobiecych, ginekomastii i powłok brzucha.

Zabiegi, w jakich lekarz zobowiązany jest asystować podczas stażu:

- 1) zeszytce rozszczepu wargi górnej i podniebienia;
- 2) rekonstrukcja małżowiny usznej;
- 3) rekonstrukcja cewki moczowej, prącia, moszny i pochwy;
- 4) operacje czaszkowo-twarzowe;
- 5) operacje mikrochirurgiczne i przenoszenie wolnych płatów tkankowych.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika specjalizacji):

- 1) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika specjalizacji wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 137 tygodni (685 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej.

2. Staż kierunkowy w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej

Cel stażu:

Oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością zasad postępowania w złamaniach szkieletu twarzowej części czaszki, postępowania leczniczego w złamaniach oczodołu i złamaniach nosowo-oczodołowych i wtórnych operacjach korekcyjnych po złamaniach oczodołu, zasad leczenia zespołowego nowotworów złośliwych twarzowej części czaszki oraz szyi, postępowania leczniczego w zeszywnieniu i dysfunkcji stawów skroniowo-żuchwowych oraz postępowania w leczeniu wrodzonych zniekształceń kości twarzowej części czaszki.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) zasady nowoczesnej diagnostyki urazów czaszki twarzowej;
- 2) zasady leczenia złamań kości twarzowej części czaszki;
- 3) zasady leczenia zespołowego nowotworów złośliwych twarzowej części czaszki oraz szyi;
- 4) zasady leczenia zeszywnienia i dysfunkcji stawów skroniowo-żuchwowych oraz zasady postępowania w leczeniu wrodzonych i nabytych zniekształceń kości twarzowej części czaszki.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) leczenie zachowawczo-ortopedyczne złamań szczęk;
- 2) rekonstrukcja oczodołu z użyciem przeszczepów lub wszczepów;
- 3) chirurgiczne leczenie raka wargi z rekonstrukcją;
- 4) resekcja szczęki z powodu nowotworów;
- 5) leczenie chirurgiczne morfologicznych wad twarzowo-szczękowo-zgryzowych.

Wykaz zabiegów, w jakich lekarz zobowiązany jest asystować podczas stażu:

- 1) wycięcie raka wargi dolnej z rekonstrukcją;
- 2) resekcja szczęki lub żuchwy z powodu nowotworu;
- 3) radykalne usunięcie szyjnych węzłów chłonnych.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii szczękowo-twarzowej lub ww. stażu.

3. Staż kierunkowy w zakresie leczenia oparzeń

Cel stażu:

Oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością epidemiologii, klasyfikacji, diagnostyki i profilaktyki oparzeń, organizacji pierwszej pomocy w oparzeniach, leczenia wstrząsu oparzeniowego, zasad leczenia miejscowego, stosowania antybiotyków w oparzeniach, odżywiania chorych oparzonych i zaburzeń metabolizmu w późnym okresie choroby oparzeniowej, techniki wycinania tkanek martwych, resuscytacji, wskazań i postępowania pooperacyjnego we wczesnym wycięciu tkanek martwiczych, postępowania w oparzeniach rąk, twarzy i stóp oraz leczeniu oparzeń chemicznych i elektrycznych,

zasad przeszczepiania skóry i stosowania opatrunków biologicznych w oparzeniach, patologii, objawów i leczenia oparzeń górnych dróg oddechowych, patofizjologii i leczenia oparzeń elektrycznych, leczenia odmrożeń i uszkodzeń tkanek energią promienistą.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) leczenie wstrząsu oparzeniowego;
- 2) leczenie zaburzeń metabolizmu;
- 3) zasady miejscowego leczenia oparzeń;
- 4) postępowanie we wczesnym wycięciu tkanek martwiczych;
- 5) leczenie oparzeń chemicznych i elektrycznych;
- 6) przeszczepianie skóry i opatrunki biologiczne w leczeniu oparzeń.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) ocena rozległości i głębokości oparzenia;
- 2) obliczenie objętości, rodzaju i sposobów przetaczania płynów potrzebnych ciężko oparzonemu;
- 3) wczesne wycinanie tkanek martwiczych.

Wykaz zabiegów, w jakich zobowiązany jest uczestniczyć lekarz podczas stażu:

- 1) wycięcie blizny pooparzeniowej z plastyką miejscową lub przeszczepem skóry;
- 2) wycięcie tkanek martwiczych.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu kierunkowego,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia ww. stażu.

4. Staż kierunkowy w zakresie chirurgii dziecięcej

Cel stażu:

Oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się umiejętnością przygotowania dziecka do leczenia operacyjnego oraz opieki pooperacyjnej, postępowania w stanach zagrożenia życia i rozpoznawania i leczenia wybranych stanów chorobowych w chirurgii dziecięcej.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) odrębność fizjologii noworodka i małego dziecka;
- 2) postępowanie w chorobach chirurgicznych wieku dziecięcego;
- 3) rozpoznanie i diagnostyka wybranych wad wrodzonych;
- 4) podstawy chirurgii noworodka;
- 5) leczenie oparzeń u dzieci;
- 6) wybrane zagadnienia diagnostyki onkologicznej wieku dziecięcego.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) przygotowanie dziecka do operacji wykonywanej w trybie planowym oraz do operacji wykonywanej w trybie pilnym;
- 2) postępowanie z chorym dzieckiem w okresie pooperacyjnym;
- 3) udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i wykonywanie zabiegów resuscytacyjnych.

Zabiegi, w jakich lekarz zobowiązany jest asystować podczas stażu z zakresu chirurgii dziecięcej:

- 1) operacje wad rozwojowych noworodka;
- 2) operacja przepukliny pępkowej i pachwinowej.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub ww. stażu.

5. Staż kierunkowy w zakresie chirurgii ręki

Cel stażu:

Oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością chirurgicznej anatomii ręki i przedramienia, zasad kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego, sposobów i techniki znieczulania przewodowego i regionalnego ręki z niedokrwieniem kończyny, rodzajów cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu, zasad zaopatrywania ubytków skóry ręki, postępowania w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy ręki, rodzajów szwów ścięgien, wtórnych rekonstrukcji ścięgien, pierwotnych i wtórnych szwów nerwów ręki, operacjach zastępczych w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego, taktyki i techniki postępowania w leczeniu operacyjnym palczostrostu oraz choroby Dupuytrena, wtórnych operacji przykurczu Volkmanna i zespołów nerwów obwodowych kończyny górnej.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) sposoby i technika znieczulenia ręki;
- 2) zasady postępowania w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy oraz nerwów ręki;
- 3) wtórne przeszczepy ścięgien;
- 4) pierwotny i wtórny szew nerwu;
- 5) zasady operacji zastępczych w przypadku uszkodzenia nerwów: pośrodkowego, łokciowego i promieniowego;
- 6) zasady transpozycji palców;
- 7) rewaskularyzacja i replantacja;
- 8) leczenie wad rozwojowych ręki.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) rozpoznanie i leczenie uszkodzeń ścięgien zginaczy i prostowników ręki;
- 2) rozpoznanie i leczenie uszkodzeń nerwów ręki;
- 3) leczenie chirurgiczne wybranych wad rozwojowych ręki.

Wykaz zabiegów, w jakich zobowiązany jest uczestniczyć lekarz podczas stażu:

- 1) wtórny przeszczep ścięgien;
- 2) pierwotny lub wtórny szew nerwu.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,

- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia ww. stażu.

6. Staż kierunkowy w zakresie urologii

Cel stażu:

Oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się umiejętnością przygotowania chorego do leczenia operacyjnego oraz opieki pooperacyjnej, zasad rozpoznawania i leczenia wybranych stanów chorobowych w urologii.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) badanie kliniczne i metody diagnostyczne w urologii;
- 2) wady wrodzone narządów układu moczowo-płciowego:
  - a) wady cewki moczowej i prącia (zwężenie cewki moczowej, spodziectwo, stulejka),
  - b) wady jądra (wrodzony brak jądra, wnętrostwo, ektopia jądra);
- 3) choroby prącia, moszny i jądra:
  - a) stulejka nabyta, załupek,
  - b) ciągotka,
  - c) zgorzel prącia i moszny.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) rekonstrukcja cewki moczowej w spodziectwie.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie urologii lub ww. stażu.

7. Staż kierunkowy w zakresie rekonstrukcyjnej chirurgii onkologicznej

Cel stażu:

Oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością epidemiologii, profilaktyki i patomorfologii nowotworów skóry, kośćca, tkanek miękkich głowy i szyi, piersi i ściany klatki piersiowej oraz zasad postępowania rekonstrukcyjnego w ubytkach tych tkanek.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) podstawy epidemiologii, profilaktyki i patomorfologii nowotworów skóry, kośćca, tkanek miękkich głowy i szyi, piersi i ściany klatki piersiowej;
- 2) zasady postępowania rekonstrukcyjnego w ubytkach tych tkanek;
- 3) znajomość sposobów leczenia obrzęku limfatycznego jako powikłanie po leczeniu onkologicznym.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) zaopatrywanie ubytków po wycięciu nowotworów skóry;
- 2) rekonstrukcja piersi u chorych onkologicznych;
- 3) rozpoznanie i leczenie czerniaka złośliwego skóry;
- 4) leczenie obrzęku limfatycznego jako powikłania po leczeniu onkologicznym.

Wykaz zabiegów, w jakich zobowiązany jest uczestniczyć lekarz podczas stażu:

- 1) rekonstrukcja piersi;
- 2) wycięcie nowotworu skóry z rekonstrukcją.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu,
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: jednostka, która uzyskała akredytację do prowadzenia ww. stażu.

C – Szkolenie umiejętności wykonywania zabiegów i procedur medycznych

W trakcie modułu specjalistycznego w zakresie chirurgii plastycznej lekarz ma obowiązek wykonać samodzielnie zabiegi operacyjne (z asystą lub pod nadzorem lekarza specjalisty) oraz asystować do zabiegów w liczbie co najmniej przedstawionej w tabeli poniżej.

Lp.	Zabiegi operacyjne	Samodzielne wykonanie	Asystowanie
1	Różne rodzaje plastyki miejscowej	90	
2	Przeszczepy skóry pośredniej i pełnej grubości	90	
3	Plastyki płatami skórno-tłuszczowymi	50	
4	Korekty chirurgiczne następstw wad rozwojowych	5	20
5	Plastyki płatami skórno-powięziowymi, skórno-mięśniowymi i mięśniowymi	10	10
6	Operacje rozciągnięcia dłoniowego i cieśni nadgarstka	5	10
7	Chirurgiczne zamknięcie odleżyn obręczy biodrowej	10	5
8	Przeszczepy kości i chrząstki	5	5
9	Przeszczepy nerwów i ścięgien	5	5
10	Przeszczepy śluzówki	5	
11	Nekrektomia	5	
12	Korekcje wrodzonych i pourazowych zniekształceń nosa		20
13	Operacje opadniętych i wywiniętych powiek		15
14	Operacje estetyczne uszu, powiek i twarzy		15
15	Operacje estetyczne piersi kobiecych, ginekomastii i powłok brzucha		15
16	Rekonstrukcja małżowiny usznej		15
17	Plastyki płatami arterializowanymi		10
18	Plastyka rozszczepu wargi górnej i podniebienia		5
19	Przenoszenie wolnych płatów tkankowych		5
20	Rekonstrukcja cewki moczowej, prącia, moszny		5

Program specjalizacji w dziedzinie chirurgii plastycznej dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej

	i pochwy		
21	Operacje twarzowo-czaszkowe		5
	Łącznie	280	165

Uwaga: Kształcący się lekarz jest zobowiązany do zbierania kopii protokołów operacyjnych, które poświadczą kierownik specjalizacji lub kierownik stażu kierunkowego (ordynator oddziału lub kierownik kliniki, w której odbywa się staż).

Dodatkowo w ramach stażu podstawowego w chirurgii plastycznej lekarz powinien opanować następujące podstawowe procedury chirurgiczne:

1. Procedury podstawowe:

- 1) przeszczepy skóry pośredniej grubości;
- 2) przeszczepy skóry pełnej grubości;
- 3) przeszczepy złożone;
- 4) płaty miejscowe;
- 5) płaty uszypułowane;
- 6) płaty na perforatorach;
- 7) wolne płaty;
- 8) ewakuacja krwiaka;
- 9) mikronaczyniowe połączenia płata;
- 10) trombektomia i powtórne połączenie mikronaczyniowe w zabiegach mikrochirurgicznych;
- 11) laseroterapia;
- 12) implanty i materiały alloplastyczne (wszczepy);
- 13) rozciąganie tkanek;
- 14) resuscytacja oparzeniowa i postępowanie w OIT;
- 15) pierwotne postępowanie chirurgiczne w oparzeniach chemicznych, elektrycznych i promieniennych;
- 16) pierwotne procedury chirurgiczne w oparzeniach;
- 17) wtórne procedury chirurgiczne w oparzeniach;
- 18) chirurgia tkanek limfatycznych;
- 19) oczyszczanie ran – debridement;
- 20) leczenie ran ostrych i przewlekłych włączając leczenie w podciśnieniu;
- 21) liposukcja;
- 22) przeszczepy własnego tłuszczu (lipofilling).

2. Głowa i szyja:

1) wady wrodzone:

- a) pierwotne operacje rozszczepu wargi/lub podniebienia,
- b) wtórne operacje rozszczepu wargi/nosa/podniebienia,
- c) korekcja odstających uszu,
- d) chirurgia w mikrocji,
- e) opadanie powiek,
- f) porażenie twarzy (np. zespół Mobiusa),
- g) procedury twarzowo-czaszkowe,
- h) inne;

2) urazy/zniekształcenia nabyte:

- a) zaopatrzenie obrażeń tkanek miękkich,
- b) chirurgiczne postępowanie w amputacjach (uszy, nos, powieki, wargi, brwi),
- c) operacje statyczne po porażeniu nerwu twarzowego,
- d) operacje dynamiczne w porażeniu twarzy, włączając wolne przeszczepy płatów

- mięśniowych,
  - e) przeszczepy nerwów w porażeniu twarzy,
  - f) zabiegi chirurgiczne powiek w porażeniu twarzy,
  - g) chirurgia powiek w innych urazach,
  - h) kompleksowe złożone ubytki (uszy, nos, powieki, wargi, brwi),
  - i) zamknięcie ubytków skalpu,
  - j) złamania kości twarzy,
  - k) złamania nosa;
- 3) nowotwory:
- a) wycięcie guzów tkanek miękkich,
  - b) wycięcie guzów kości,
  - c) wycięcie nowotworów wargi i jamy ustnej,
  - d) rekonstrukcja ubytków z zastosowaniem płatów miejscowych,
  - e) rekonstrukcja ubytków z zastosowaniem płatów uszypułowanych,
  - f) rekonstrukcja ubytków z zastosowaniem wolnych płatów.
3. Klatka piersiowa i piersi:
- 1) wrodzone:
- a) korekcja asymetrycznych piersi (zespół Polandy),
  - b) korekcja piersi guzowatych,
  - c) korekcja innych wad piersi (amasia, amastia),
  - d) korekcja piersi wydrażonej/wyniosłej (*pectus excavatum/carinatum*);
- 2) urazy/zniekształcenia nabyte:
- a) chirurgiczne leczenie rozejścia się mostka w zakażeniach mostka lub po jego resekcji,
  - b) chirurgiczne leczenie następstw resekcji żeber,
  - c) chirurgiczne leczenie nawracających ran,
  - d) rekonstrukcja ubytku płatem miejscowym,
  - e) rekonstrukcja ubytku płatem uszypułowanym,
  - f) rekonstrukcja ubytku wolnym płatem;
- 3) nowotwory:
- a) chirurgiczne leczenie raka sutki,
  - a) rekonstrukcja piersi za pomocą implantów,
  - b) rekonstrukcja piersi za pomocą ekspanderów tkankowych,
  - c) rekonstrukcja piersi za pomocą płatów uszypułowanych,
  - d) rekonstrukcja piersi wolnymi płatami,
  - e) rekonstrukcja kompleksu otoczka-brodawka,
  - f) procedura postępowania w przypadku węzła wartowniczego,
  - g) wycięcie pachy,
  - h) resekcja i rekonstrukcja miękkich guzów tkankowych poza piersiami,
  - i) rekonstrukcja ściany klatki piersiowej;
- 4) inne:
- a) zmniejszenie piersi,
  - b) korekcja ginekomastii.
4. Tułów i brzuch, zewnętrzne narządy płciowe:
- 1) wrodzone:
- a) leczenie hypospadiazy (spodziectwa),
  - b) leczenie epispadiaza (wierzchniactwa),
  - c) procedury korekcyjne wad zewnętrznych narządów płciowych u kobiet,
  - d) rekonstrukcja tkanek miękkich w *spina bifida* (rozszczip kręgosłupa),
  - e) inne;

- 2) urazy/zniekształcenia nabyte:
    - a) odtworzenie, naprawa ściany brzucha,
    - b) korekcja uszkodzeń tkanek miękkich w okolicy lędźwiowej, krzyżowej i w okolicy pośladków,
    - c) chirurgiczne zaopatrzenie zewnętrznych narządów płciowych,
    - d) rekonstrukcja ubytku płatem miejscowym,
    - e) rekonstrukcja ubytku płatem uszypułowanym,
    - f) rekonstrukcja ubytku wolnym płatem;
  - 3) nowotwory:
    - a) chirurgiczne leczenie guzów sromowo-pochwowych,
    - b) chirurgiczne leczenie prącia,
    - c) rekonstrukcja prącia i moszny,
    - d) chirurgiczne leczenie guzów tkanek miękkich,
    - e) rekonstrukcja ubytku płatem miejscowym,
    - f) rekonstrukcja ubytku płatem uszypułowanym,
    - g) rekonstrukcja ubytku wolnym płatem,
    - h) penoplastyka,
    - i) waginoplastyka,
    - j) inne zabiegi,
    - k) chirurgiczne leczenie martwicy Fourniera,
    - l) korekcja choroby Peyrona.
5. Kończyna górna:
- 1) wrodzone:
    - a) korekcja syndaktylii,
    - b) korekcja polidaktylii,
    - c) inne;
  - 2) urazy/zniekształcenia nabyte:
    - a) debridement po urazie ręki lub zakażeniu,
    - b) korekcja uszkodzeń ścięgien zginaczy,
    - c) rekonstrukcja ścięgien zginaczy, włączając procedurę Huntera-Roda,
    - d) korekcje ścięgien prostowników,
    - e) przeszczep ścięgien prostowników,
    - f) tenoliza,
    - g) tenodeza,
    - h) unieruchomienie złamania po przemieszczeniu,
    - i) naprawa stawów i więzadeł,
    - j) zaopatrzenie laceracji skóry,
    - k) przeszczepy skóry na rękę,
    - l) zaopatrzenie nerwów obwodowych, włączając splot ramienny,
    - m) dokompresja nerwów,
    - n) transfer ścięgien,
    - o) czynnościowy transfer mięśni,
    - p) rewaskularyzacja,
    - q) replantacja,
    - r) amputacje,
    - s) rekonstrukcja palców i kciuka,
    - t) chirurgiczne leczenie zespołów ciasnoty przestrzeni powięziowych,
    - u) procedury stosowane w zapaleniach stawów i *osteoarthritis*,
    - v) korekcja niestabilności nadgarstka z zastosowaniem procedur artroskopowych,
    - w) chirurgiczne leczenie obrzęku limfatycznego,

- x) rekonstrukcja ubytku płatem miejscowym,
- y) rekonstrukcja ubytku płatem uszypułowanym,
- z) rekonstrukcja ubytku wolnym płatem,
- aa) inne;
- 3) nowotwory:
  - a) chirurgiczne leczenie guzów kości,
  - b) chirurgiczne leczenie guzów tkanek miękkich,
  - c) chirurgiczne leczenie węzłaków (ganglionów) pierwotnych i wtórnych;
- 4) inne:
  - a) chirurgiczne leczenie przykurczu Dupuytrena pierwotnego i nawrotowego.
- 6. Kończyna dolna:
  - 1) wrodzone:
    - a) korekcja syndaktylii/polidaktylii/inne;
  - 2) urazy/zniekształcenia nabyte:
    - a) przeszczep skóry na kończynie dolnej,
    - b) rekonstrukcja ubytku płatem miejscowym,
    - c) rekonstrukcja ubytku płatem regionalnym lub z dystansu (uszypułowanym),
    - d) inne,
    - e) rekonstrukcja ubytku wolnym płatem,
    - f) chirurgiczne leczenie urazów awulsyjnych (*degloving injury*),
    - g) debridement złamania kości piszczelowej,
    - h) rekonstrukcja kości,
    - i) rekonstrukcja nerwów,
    - j) chirurgiczne leczenie obrzęku limfatycznego;
  - 3) nowotwory:
    - a) chirurgiczne leczenie guzów kości,
    - b) chirurgiczne leczenie guzów tkanek miękkich.
- 7. Skóra i przydatki:
  - 1) wrodzone:
    - a) chirurgiczne leczenie malformacji naczyniowych,
    - b) chirurgiczne leczenie naczynek,
    - c) chirurgiczne leczenie naczynek limfatycznych,
    - d) korekcja zaciskających pasm ścięgniowych, pierścieni;
  - 2) urazy/zniekształcenia nabyte:
    - a) korekcja blizn;
  - 3) nowotwory:
    - a) wycięcie zmian łagodnych skóry i guzów podskórnych,
    - b) wycięcie złośliwych guzów skóry (BCC, SCC, MM),
    - c) wycięcie innych guzów skóry i przydatków,
    - d) procedura związana z węzłem wartowniczym,
    - e) wycięcie węzłów pachwinowych,
    - f) wycięcie węzłów pachowych,
    - g) wycięcie węzłów szyi.
- 8. Chirurgia estetyczna:
  - 1) głowa i szyja:
    - a) niechirurgiczne zabiegi odmładzania twarzy, np. peeling chemiczny, wypełniacze, toksyna botulinowa,
    - b) zabiegi laserowe,
    - c) plastyka powiek,
    - d) facelift/operacja zmarszczek szyi,

- e) podniesienie brwi, operacja zmarszczek czoła,
- f) plastyka nosa,
- g) plastyka uszu,
- h) leczenie łysiny, przeszczepianie włosów,
- i) konturowanie twarzy,
- j) implanty,
- k) lipoplastyka i przeszczep autogenego tłuszczu,
- l) plastyka bródki;
- 2) kończyny górne:
  - a) liposukcja,
  - b) plastyka ramienia;
- 3) piersi:
  - a) powiększenie piersi,
  - b) podwieszenie piersi – mastopeksja,
  - c) korekcja kompleksu otoczka-brodawka;
- 4) brzuch:
  - a) liposukcja,
  - b) plastyka powłok brzusznych;
- 5) kończyny dolne:
  - a) liposukcja,
  - b) podniesienie powłok uda,
  - c) podniesienie pośladków,
  - d) implanty;
- 6) chirurgia estetyczna obszaru sromu i pochwy:
  - a) plastyka warg sromowych,
  - b) plastyka pochwy;
- 7) chirurgia estetyczna narządów płciowych u mężczyzn:
  - a) powiększanie i wydłużanie prącia.

D – Pełnienie dyżurów medycznych

Lekarz pełni dyżury medyczne w wymiarze przeciętnie 10 godzin 5 minut na tydzień lub wykonuje pracę w systemie zmianowym lub równoważnym czasie pracy, w maksymalnym czasie pracy dopuszczonym w przepisach o działalności leczniczej, tj. w wymiarze przeciętnie 48 godzin na tydzień, w tym dyżur medyczny, w przyjętym okresie rozliczeniowym.

W trakcie każdego stażu lekarz pełni dyżury towarzyszące lub samodzielne, po dopuszczeniu przez kierownika specjalizacji lub kierownika danego stażu.

Lekarz pełni dyżury w oddziale, w którym odbywa dany staż.

W przypadku pełnienia dyżuru medycznego objętego programem szkolenia specjalizacyjnego w wymiarze uniemożliwiającym skorzystanie przez lekarza z prawa do co najmniej 11 godzinnego dobowego nieprzerwanego odpoczynku, lekarzowi powinien być udzielony okres odpoczynku bezpośrednio po zakończeniu pełnienia dyżuru medycznego zgodnie z art. 97 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r., o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 160 z późn. zm.). Okres odpoczynku, o którym mowa powyżej nie powoduje wydłużenia szkolenia specjalizacyjnego.

E – Samokształcenie

Lekarz zobowiązany jest do ciągłego i aktywnego samokształcenia w celu pogłębiania swojej wiedzy, śledzenia postępów w dziedzinie chirurgii plastycznej, a w szczególności korzystania z polecanych pozycji piśmiennictwa, uczestniczenia w posiedzeniach edukacyjnych towarzystw naukowych, napisania publikacji i udziału w innych formach samokształcenia wskazanych przez kierownika specjalizacji.

1. Studiowanie piśmiennictwa

Lekarz powinien korzystać z aktualnych podręczników i z czasopism naukowych z zakresu chirurgii plastycznej, a także z innych źródeł wiedzy wskazanych przez kierownika specjalizacji.

2. Udział w działalności edukacyjnej towarzystw naukowych

Lekarz powinien aktywnie uczestniczyć w:

- 1) posiedzeniach naukowych organizowanych przez Polskie Towarzystwo Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej;
- 2) sympozjach, konferencjach, kongresach i zjazdach krajowych zajmujących się problematyką chirurgii plastycznej lub pokrewną, o ile to możliwe, również w zagranicznych kongresach, zjazdach i sympozjach o podobnej tematyce.

3. Przygotowanie publikacji

Lekarz jest zobowiązany do napisania pracy naukowej opublikowanej w recenzowanym czasopiśmie medycznym, której lekarz jest autorem lub współautorem, lub pracy pogładowej – na temat objęty programem specjalizacji.

4. Samokształcenie w miejscu pracy

Lekarz jest zobowiązany do systematycznego samokształcenia w trakcie modułu specjalistycznego poprzez udział w konsultacjach, obchodach lekarskich, klinicznych posiedzeniach naukowych i innych formach szkolenia wskazanych przez kierownika specjalizacji.

5. Dodatkowe dni na samokształcenie

Lekarzowi odbywającemu kształcenie specjalizacyjne przysługuje od dnia 1 stycznia 2019 r., 6 dni rocznie na samokształcenie, przeznaczonych na udział w konferencjach, kursach naukowych, kursach doskonalących i innych szkoleniach, związanych bezpośrednio z realizowaną przez lekarza dziedziną szkolenia specjalizacyjnego, zgodnie z wyborem i potrzebami edukacyjnymi lekarza. Termin i sposób wykorzystania przez lekarza dodatkowych dni na samokształcenie wskazuje w uzgodnieniu z lekarzem kierownik specjalizacji poprzez odpowiednie skrócenie innych obowiązkowych elementów szkolenia specjalizacyjnego. Skrócenie to nie może dotyczyć kursów specjalizacyjnych a jedynie stażu podstawowego lub staży kierunkowych, przy czym wszystkie elementy szkolenia specjalizacyjnego (staże) muszą być zrealizowane i zaliczone. Kierownik specjalizacji w pierwszej kolejności decyduje o odpowiednim skróceniu czasu trwania stażu podstawowego, a jedynie w przypadku braku takiej możliwości odpowiednio skraca czas trwania staży kierunkowych, przy czym staż kierunkowy nie może ulec skróceniu o więcej niż połowę czasu trwania przewidzianą programem specjalizacji. Dodatkowe dni na samokształcenie nie wykorzystane w danym roku specjalizacji nie przechodzą na kolejne lata szkolenia specjalizacyjnego.

V. OCENA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

1. Sprawdziany i kolokwia z wiedzy teoretycznej

Lekarz jest zobowiązany do:

- 1) zaliczenia sprawdzianu lub kolokwium na zakończenie każdego kursu specjalizacyjnego z zakresu wiedzy objętej programem kursu – u kierownika kursu;
- 2) złożenia kolokwium na zakończenie każdego stażu z zakresu wiedzy objętej programem stażu – u kierownika stażu/specjalizacji.

2. Kolokwia cząstkowe

Lekarz zalicza u kierownika specjalizacji niżej wymienione kolokwia o tematyce:

- 1) historia chirurgii plastycznej;
- 2) gojenie ran, wolne przeszczepy skóry pełnej i pośredniej grubości, wolne przeszczepy koryowo-tłuszczowe;
- 3) przeszczepy kości, chrząstki, ścięgien, powięzi, nerwów i śluzówki, materiały alloplastyczne;
- 4) płaty skórno-tłuszczowe, mięśniowe i skórno-mięśniowe, plastyki miejscowe;
- 5) wolne płaty tkankowe z zespoleniem mikrochirurgicznym;
- 6) leczenie oparzeń;
- 7) przykurcze bliznowate i ich leczenie, keloidy;
- 8) nowotwory łagodne i złośliwe powłok;
- 9) owrzodzenia troficzne, odleżyny;
- 10) obrzęk limfatyczny kończyn dolnych i górnych;
- 11) rozszczepy wargi górnej i podniebienia, mikrocje i inne wady rozwojowe twarzy;
- 12) porażenie nerwu twarzowego;
- 13) znamiona, naczyniaki krwionośne, chłonne i inne anomalie naczyniowe;
- 14) zabiegi odtwórcze w świeżych urazach twarzy i innych części ciała (bez ręki);
- 15) operacje odtwórcze zniekształceń pourazowych i pochorobowych głowy i szyi;
- 16) zabiegi odtwórcze w świeżych urazach ręki, anatomia chirurgiczna ręki;
- 17) wtórne zniekształcenia i wady rozwojowe ręki i przedramienia, choroba Dupuytren'a;
- 18) wady rozwojowe zewnętrznych części układu moczowo-płciowego;
- 19) chirurgia estetyczna;
- 20) chirurgia rekonstrukcyjna i estetyczna piersi kobiecych;
- 21) ginekomastia, abdominoplastyki, odsysanie tkanki tłuszczowej;
- 22) podstawy kraniochirurgii.

3. Bieżąca ocena oraz sprawdziany umiejętności praktycznych

Bieżącej oceny nabywanych przez lekarza umiejętności praktycznych dokonuje kierownik specjalizacji lub kierownik stażu, w czasie poszczególnych staży. Lekarz jest zobowiązany do zaliczenia po każdym stażu sprawdzianu umiejętności praktycznych, tj. wykonanych przez lekarza samodzielnie lub jako pierwsza asysta zabiegów i procedur medycznych objętych programem stażu, co zostaje odnotowane w karcie szkolenia specjalizacyjnego w formie potwierdzenia zaliczenia stażu.

4. Ocena pracy naukowej lub pogładowej

Kierownik specjalizacji ocenia przygotowane przez lekarza opracowania teoretyczne objęte programem specjalizacji: pracę naukową lub pogładową.

VI. CZAS TRWANIA SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

Czas trwania szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej wynosi 4 lata.

Lp.	Przebieg szkolenia	Czas trwania	
		liczba tygodni	liczba dni roboczych
1	Staż podstawowy w chirurgii plastycznej	137	685
2	Staż kierunkowy w chirurgii szczękowo-twarzowej	4	20
3	Staż kierunkowy w zakresie leczenia oparzeń	4	20
4	Staż kierunkowy w chirurgii dziecięcej	4	20
5	Staż kierunkowy w zakresie chirurgii ręki	4	20
6	Staż kierunkowy w urologii	4	20
7	Staż kierunkowy w rekonstrukcyjnej chirurgii onkologicznej	4	20
8	Kursy specjalizacyjne	14 tyg. i 1 dzień	71
9	Urlopy wypoczynkowe	20 tyg. i 4 dni	104
10	Dni ustawowo wolne od pracy	10 tyg. i 2 dni	52
11	Samokształcenie	5 tyg. i 4 dni	29
	Łącznie	209	1045
	Dodatkowe dni na samokształcenie (6 dni w każdym roku specjalizacji) przeznaczone na udział w konferencjach, kursach naukowych i doskonalących i innych szkoleniach w danej dziedzinie specjalizacji do wyboru lekarza	4 tyg. i 4 dni	24

VII. PAŃSTWOWY EGZAMIN SPECJALIZACYJNY

Szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie chirurgii plastycznej kończy się Państwowym Egzaminem Specjalizacyjnym, złożonym z egzaminu testowego i egzaminu ustnego:

- 1) egzamin testowy stanowi zbiór pytań testowych wielokrotnego wyboru z zakresu wymaganej wiedzy określonej w programie specjalizacji;
- 2) egzamin ustny zawiera pytania ustne problemowe, dotyczące wymaganej wiedzy określonej w programie specjalizacji.

Załącznik do programu specjalizacji w dziedzinie chirurgii plastycznej dla lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej

STANDARDY AKREDYTACYJNE PODMIOTÓW SZKOLĄCYCH

– warunki, jakie musi spełnić jednostka w celu zapewnienia realizacji programu specjalizacji w dziedzinie chirurgii plastycznej

Podmiot prowadzący szkolenie specjalizacyjne jest zobowiązany spełnić poniższe standardy akredytacyjne:

1. *W zakresie prowadzenia działalności odpowiadającej profilowi szkolenia specjalizacyjnego:*
  - posiadanie w swojej strukturze organizacyjnej oddziału chirurgii plastycznej lub innej komórki organizacyjnej posiadającej status podmiotu wykonującego działalność leczniczą, udzielającej specjalistycznych świadczeń zdrowotnych z zakresu chirurgii plastycznej.
2. *W zakresie zapewnienia warunków organizacyjnych umożliwiających realizację programu specjalizacji określonej liczbie lekarzy:*
  - posiadanie odpowiednio wyposażonego pomieszczenia dydaktycznego, wyposażonego w sprzęt audiowizualny, dostęp do Internetu oraz podstawowe podręczniki i czasopisma naukowe z zakresu objętego programem specjalizacji.
3. *W zakresie zapewnienia pełnienia nadzoru nad jakością szkolenia specjalizacyjnego:*
  - posiadanie komisji lub powołanie osoby odpowiedzialnej za ocenę jakości szkolenia, organizowanie cyklicznych spotkań z lekarzami odbywającymi szkolenie specjalizacyjne, przyjmowanie i analizowanie zgłaszanych przez lekarzy uwag dotyczących problemów w realizacji ww. szkolenia.
4. *W zakresie zapewnienia monitorowania dokumentacji szkolenia specjalizacyjnego danego lekarza:*
  - a) okresowa kontrola kart szkolenia specjalizacyjnego oraz indeksów wykonanych zabiegów i procedur medycznych lekarzy odbywających szkolenie specjalizacyjne,
  - b) weryfikacja terminowości odbywania i zaliczania kursów specjalizacyjnych, staży kierunkowych oraz wykonywania zabiegów i procedur medycznych objętych programem specjalizacji, dokonywana przez komisję lub osobę odpowiedzialną za ocenę jakości szkolenia.
5. *W zakresie zapewnienia odpowiedniej kadry:*
  - posiadanie kadry specjalistów, którzy mogą pełnić funkcję kierownika specjalizacji lub kierownika stażu kierunkowego określonych w programie specjalizacji.
6. *W zakresie zapewnienia sprzętu i aparatury niezbędnych do realizacji programu specjalizacji:*
  - posiadanie sprzętu i aparatury niezbędnych do realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego w trybie hospitalizacji o profilu: chirurgia plastyczna – co

najmniej pierwszy poziom referencyjny, zgodnie z przepisami regulującymi zasady realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego.

7. *W zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych umożliwiających zrealizowanie programu specjalizacji określonej liczbie lekarzy:*
  - a) prowadzenie działalności polegającej na udzielaniu specjalistycznych świadczeń opieki zdrowotnej w dziedzinie chirurgii plastycznej,
  - b) udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, w tym wykonywanie zabiegów i procedur odpowiedniego rodzaju, w zakresie i liczbie umożliwiającej wszystkim lekarzom odbywającym szkolenie specjalizacyjne, w danej jednostce, realizację programu specjalizacji, w tym wykonanie zabiegów i procedur medycznych określonych w programie specjalizacji, z uwzględnieniem staży kierunkowych,
  - c) wykonywanie zabiegów z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej,
  - d) leczenie wad rozwojowych, zniekształceń pourazowych i pochorobowych (np. uszkodzenia ścięgien, nerwów, kości, zniekształcenia bliznowate, choroba Dupuytrena i inne z zakresu chirurgii ręki),
  - e) leczenie trudno gojących się ran,
  - f) wykonywanie zabiegów chirurgii estetycznej,
  - g) wykonywanie operacji rekonstrukcyjnych z użyciem technik mikrochirurgicznych,
  - h) wykonywanie zabiegów w ramach hospitalizacji – co najmniej 350 operacji rocznie,
  - i) posiadanie bazy leczniczej komórki prowadzącej szkolenie specjalizacyjne:
    - liczba leczonych rocznie chorych w oddziale – nie mniej niż 500,
    - liczba udzielanych rocznie porad w przychodni/poradni – nie mniej niż 1000,
  - j) dostęp do konsultacji specjalistycznych udzielanych przez: chirurga szczękowo-twarzowego, ortodontę, foniatrę, logopedę.

8. *W zakresie zapewnienia lekarzom odbywającym szkolenie specjalizacyjne pełnienia dyżurów medycznych:*
  - zapewnienie pełnienia dyżurów medycznych w wymiarze określonym w programie specjalizacji lub wykonywania pracy w systemie zmianowym lub równoważnym czasie pracy w maksymalnym czasie pracy dopuszczonym w przepisach o działalności leczniczej.

